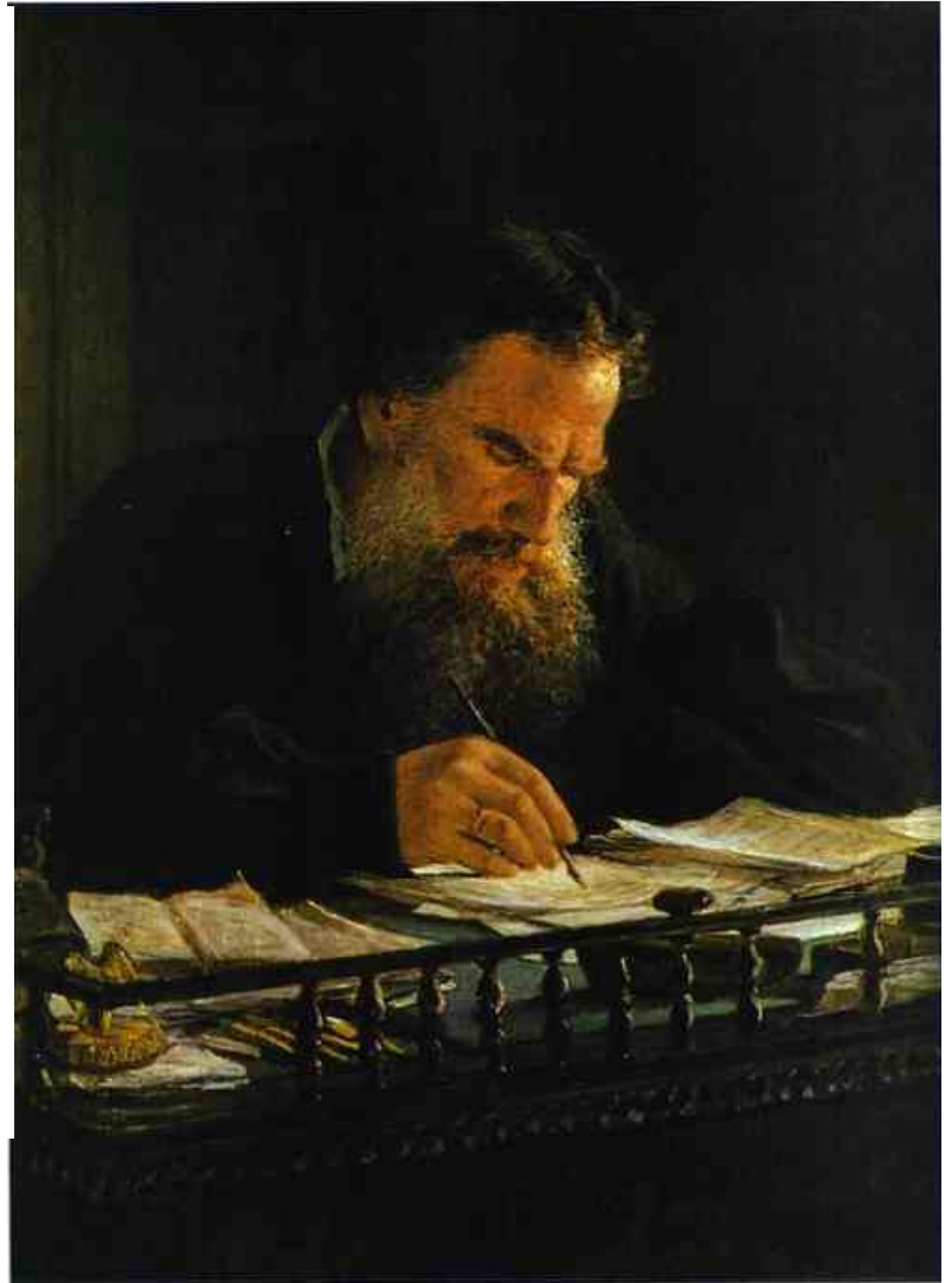
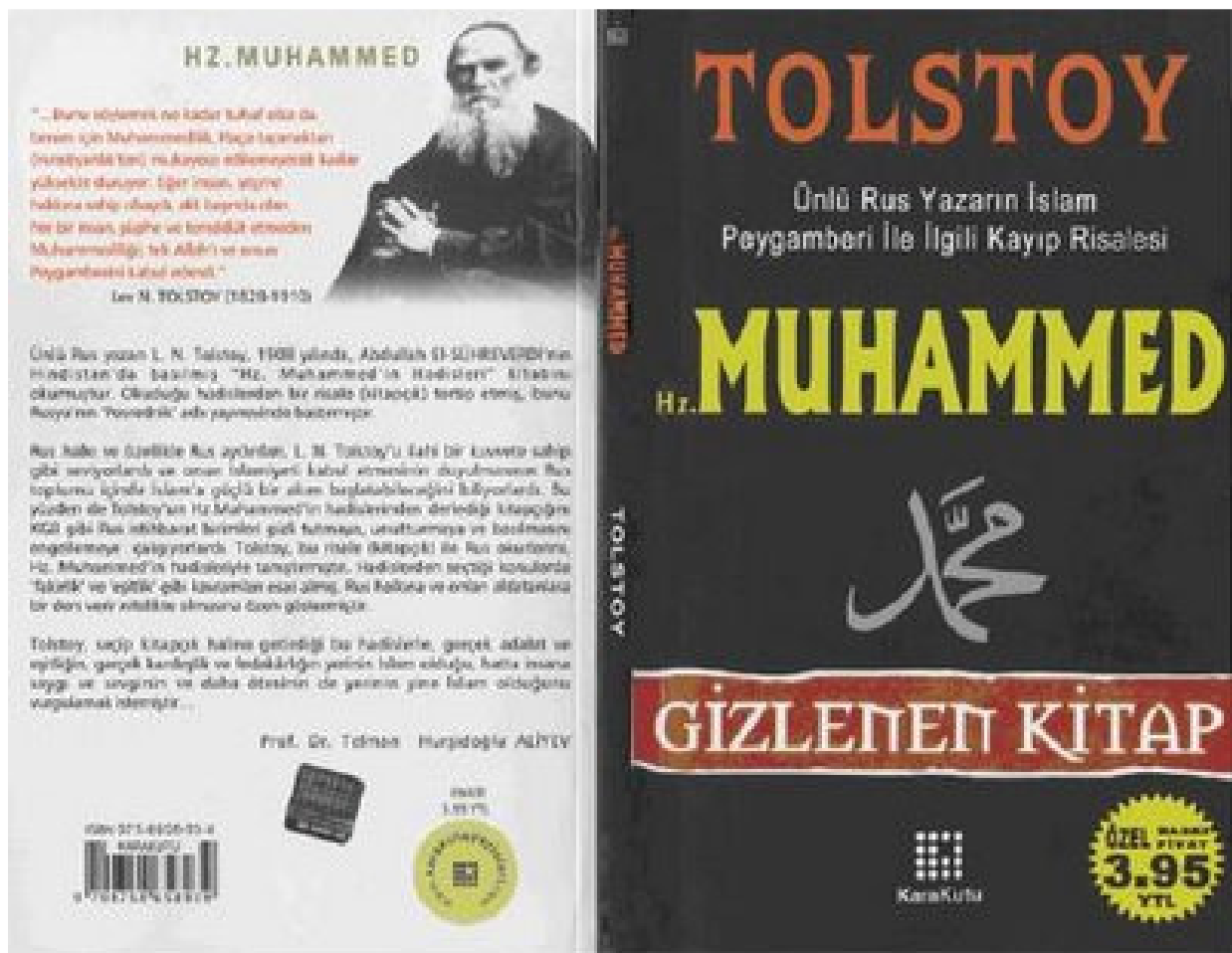
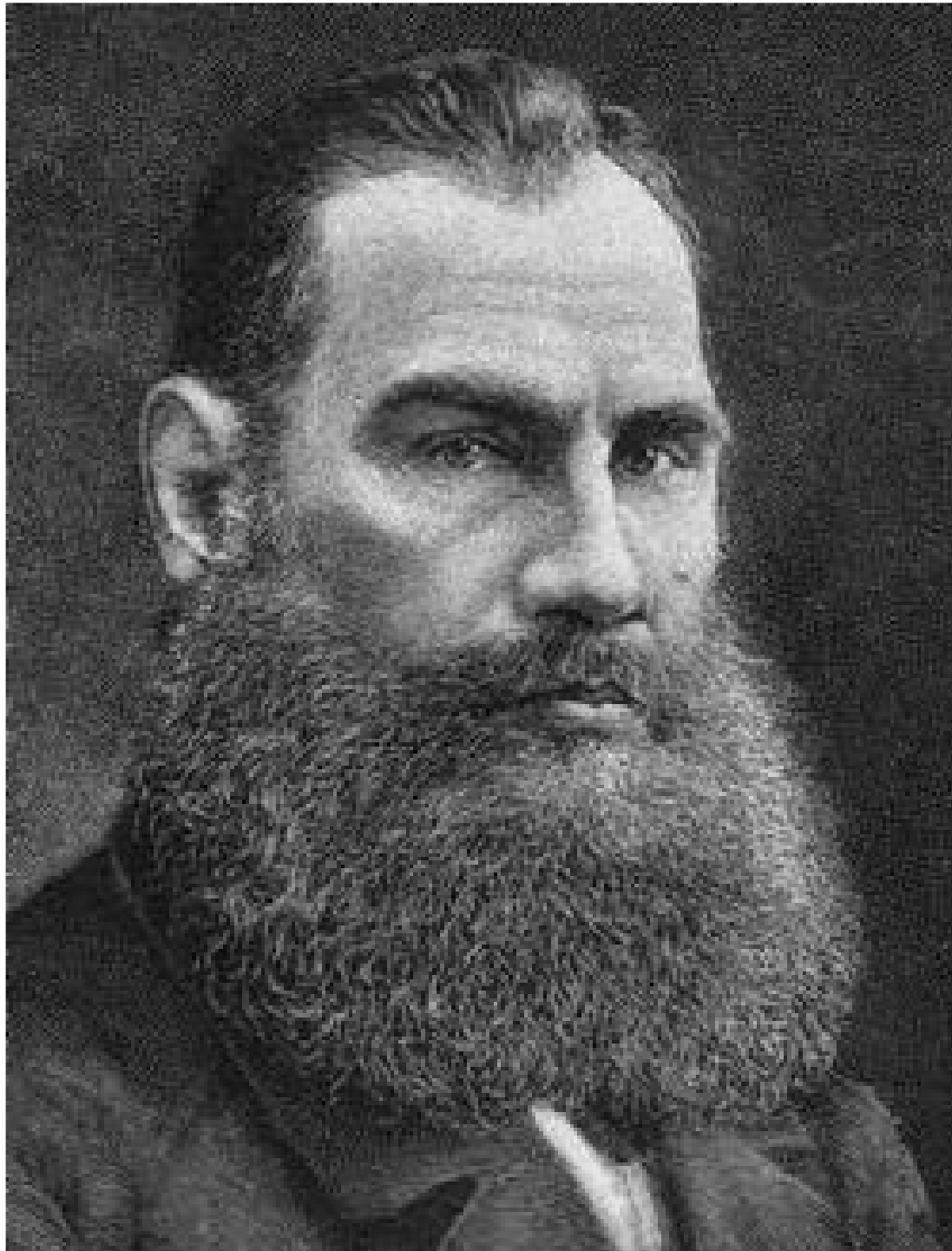

LAV I MIR

Tolstojeva zbirka Poslanikovih hadisa, štampana je u ruskoj štampariji 'Posrednik' i objavljena je u oktobru 1908. godine. Knjižica je nastala nakon što je Tolstoj izučavao rad indijskog islamskog mislioca Abdulaha es-Suhreverdija.

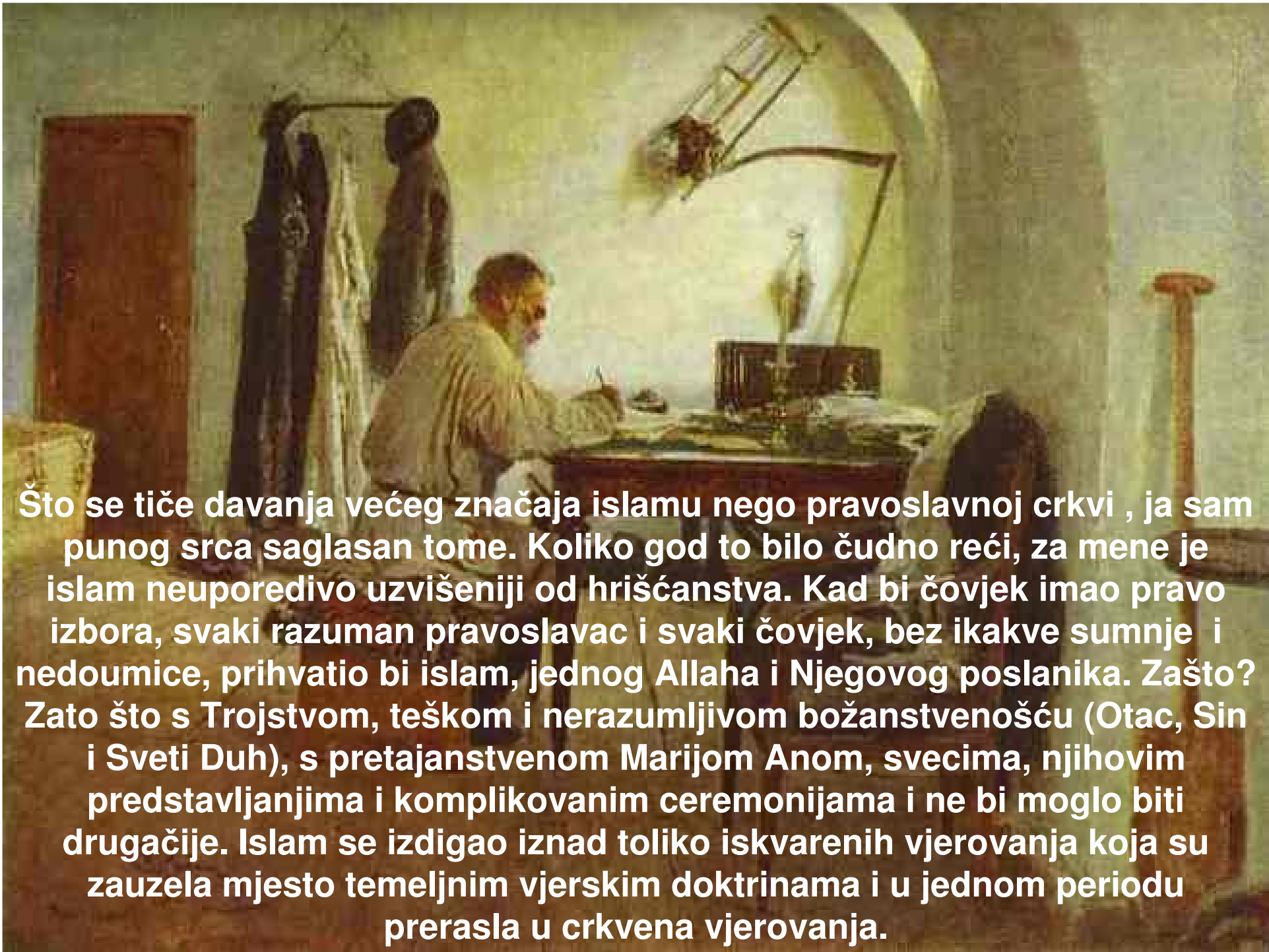
Samo je Tolstoj imao odvažnosti da, u svojim Dnevnicima i pismima, postavi pitanje svetosti crkve koja blagosilja vojsku, ulaguje se vlasti i novcu. Crkva ga je stoga izopćila iz svoga svetog krila, a budni pazitelji u Sant Petesburgu 'iskasapili' su njegov roman 'Usksrnuće', izbacivši čitava poglavlja. U pismu svetom Sinodu, koji ga je ekskomunicirao kao bezbožnika, Tolstoj kaže:

**"Počeo sam
time što sam
volio crkvu
više nego moj
mir; zatim sam
više volio
kršćanstvo
nego crkvu,
sada više volim
istinu nego sve
na svijetu."**

Stoga ne iznenaduju riječi Tolstoja - pisca najznačajnijih književnih djela svih vremena - kojim odgovara na dileme Jelene Vekilove, koja mu se obraća molbom da je savjetuje u vezi njenih sinova koji žele preći na islam:

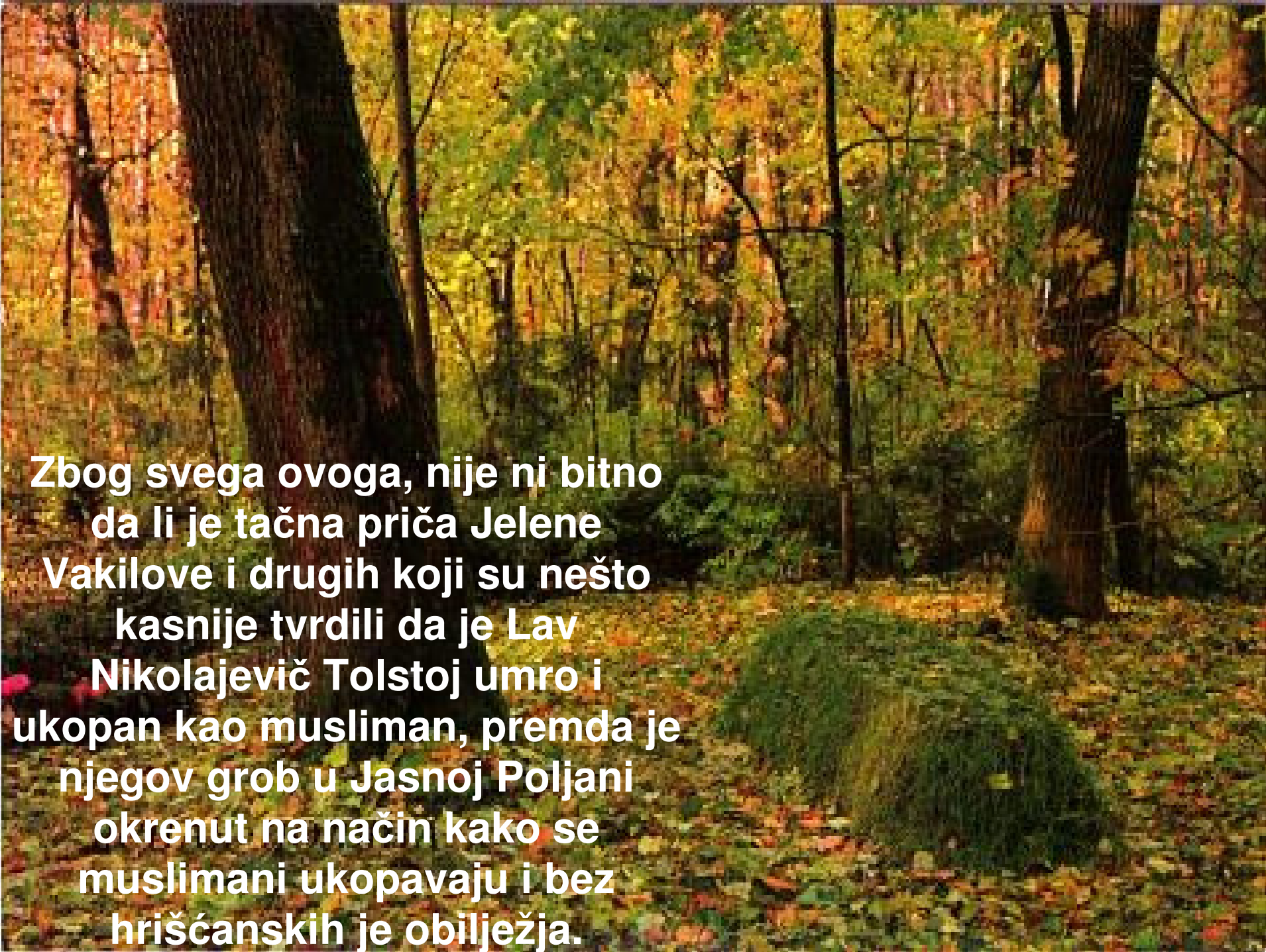

A painting depicting a man in a light-colored shirt sitting at a desk, writing with a quill. The room is dimly lit, with a window in the background showing a view of a building. A door is visible on the left, and a coat rack with several coats hangs on the wall. The overall atmosphere is quiet and focused.

Što se tiče davanja većeg značaja islamu nego pravoslavnoj crkvi , ja sam punog srca saglasan tome. Koliko god to bilo čudno reći, za mene je islam neuporedivo uzvišeniji od hrišćanstva. Kad bi čovjek imao pravo izbora, svaki razuman pravoslavac i svaki čovjek, bez ikakve sumnje i nedoumice, prihvatio bi islam, jednog Allaha i Njegovog poslanika. Zašto? Zato što s Trojstvom, teškom i nerazumljivom božanstvenošću (Otac, Sin i Sveti Duh), s pretajanstvenom Marijom Anom, svecima, njihovim predstavljanjima i komplikovanim ceremonijama i ne bi moglo biti drugačije. Islam se izdigao iznad toliko iskvarenih vjerovanja koja su zauzela mjesto temeljnim vjerskim doktrinama i u jednom periodu prerasla u crkvena vjerovanja.

Iz ostatka Tolstojeve korespodencije može se utvrditi da je on o islamu između ostalog učio od rusko-tatarski islamskih misionara koji su pripadali sufijskom redu Nakšibendija.

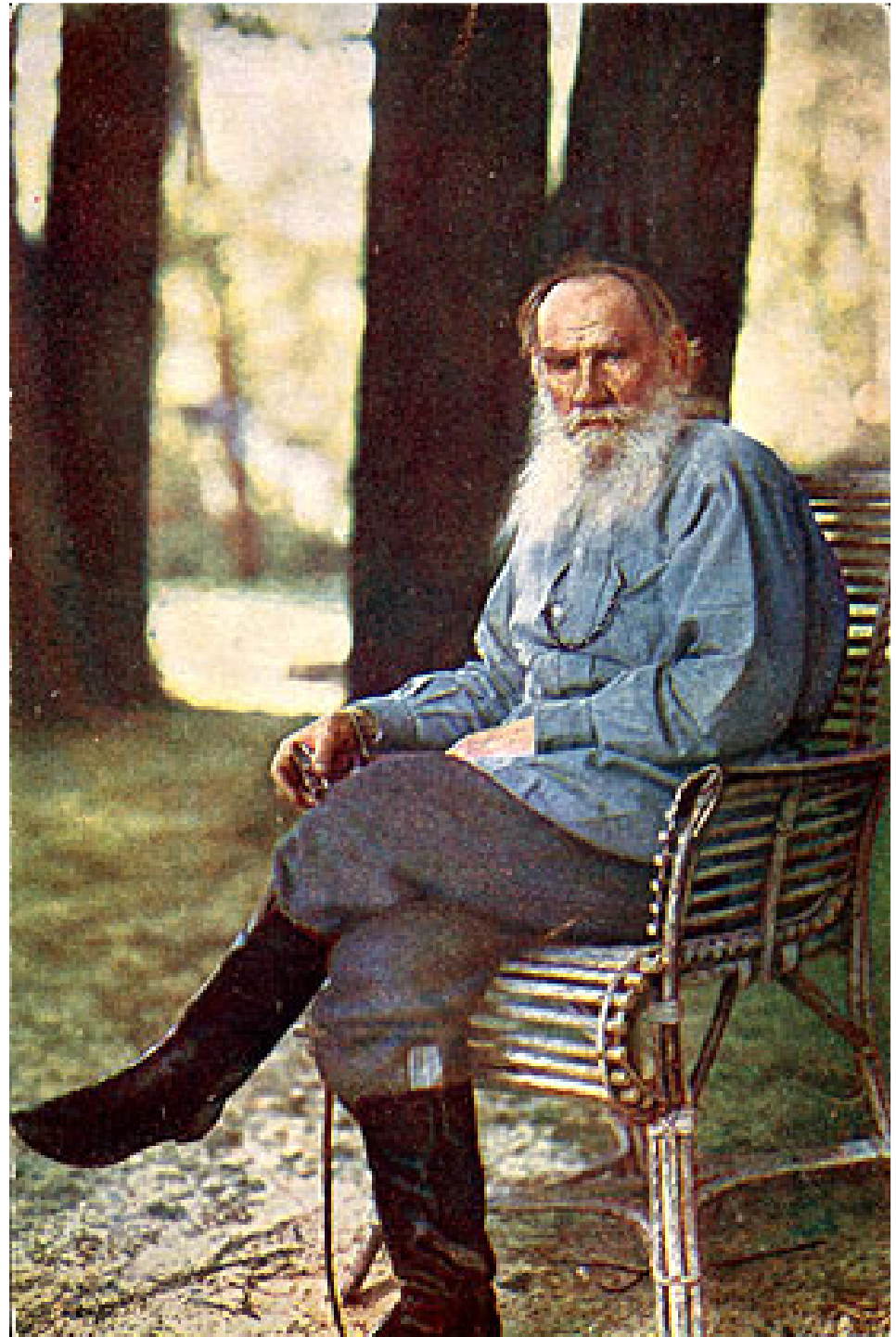
Zbog svega ovoga, nije ni bitno da li je tačna priča Jelene Vakilove i drugih koji su nešto kasnije tvrdili da je Lav Nikolajevič Tolstoj umro i ukopan kao musliman, premda je njegov grob u Jasnoj Poljani okrenut na način kako se muslimani ukopavaju i bez hrišćanskih je obilježja.

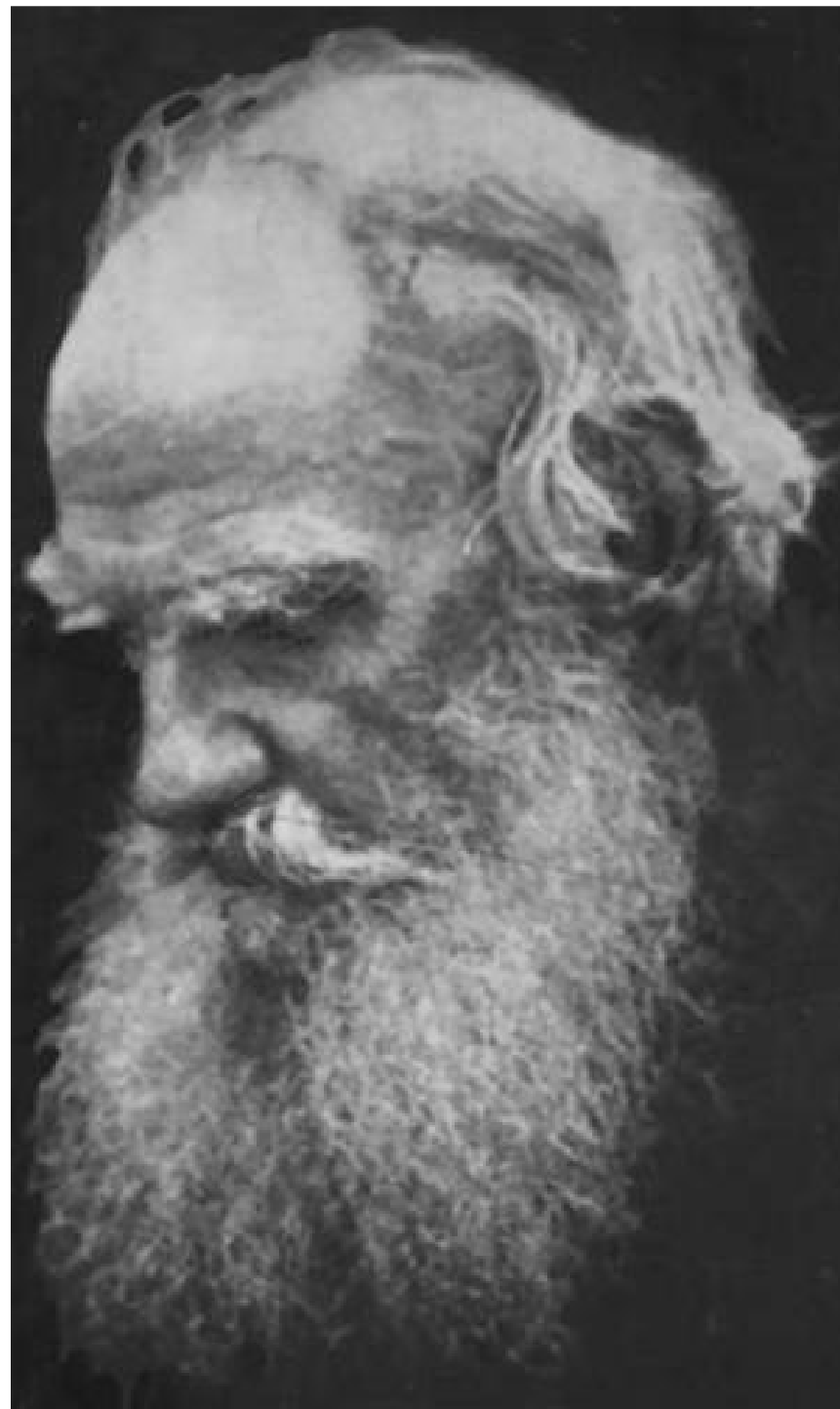
U prepisci sa Fatihom Murtazinom od 9. januara 1910. godine, Tolstoj je napisao: «Vjera je lijepa i svaki čovjek koji vjeruje treba tražiti smisao života, da voli ljude'. Uz pismo mu je poslao jednu malu knjižicu pod naslovom 'Jedan hadis svaki dan', uz komentar 'ove melodične riječi potrebne su pripadniku svake vjere'.

“Nema nikakve sumnje u to da je Vjerovjesnik Muhammed jedan od najvećih reformatora čovječanstva. Pripada mu najveća slava jer je on čovječanstvo uputio istinskom svijetlu, pravdi i miru, jer je spriječio prolivanje nedužne ljudske krvi i tako otvorio put ka napretku i civilizaciji. Ovo veliko djelo nije mogao izvesti niko drugi do čovjek koji je imao nadnaravnu snagu, čovjek koji je dostojan svakog poštovanja, divljenja i pažnje.”

(Lav Nikolajevic Tolstoj)

Pred samu svoju smrt (1910. u svojoj 81. godini života Lav Tolstoj napušta kuću i umire na putu, na stanici Astapovo), odbačen i anatemiziran, piše prijatelju ovo pismo:

"Bilo bi mi zadovoljstvo, kada bi vi bili iste vjere i ubjeđenja kao ja. Otkrili ste nešto u mom životu. Bilo kakav uspjeh u životu, bogatstvo, počasti, i hvala, nisu mi dati. Moji prijatelji, čak i porodica, su okrenuli glavu od mene. Neki – liberali i estetičari - smatraju me ludakom ili slabog razuma kao Gogolja, drugi - revolucionari i radikali – smatraju da sam mističar, govornik, brbljivac, vladini ljudi me smatraju opasnim, ortodoksi (pravoslavci) smatraju me đavlom. Priznajem da mi je teško...

Prema tome, molim vas, gledajte na mene kao sljedbenika Muhammeda i bit će sve uredu."

(Pismo objavljeno: Clear Glade, april 1884.)

Lav Nikolajevič Tolstoj
28. VIII 1828. - 20.XI 1910.